



MANATOARE PESCUIŢI CHINOLOCI



gră, care stă la cincisprezece pași înaintea mea. Fac de nou o încercare, încă una, până în urmă renunț: ceața care s'a lăsat, și ninsoarea, care a început să cadă mi-au luat cea din urmă nădejde.

Voi fi stat așa, nemișcat vreme de vre-un ceas, când deodată aud, abia la 2—3 metri dela mine, pași ușori, și glasuri, ca de câne. Cum să ajungă aici câni, pe vremea aceasta, era doar pe la ora 10 seara?

Aud ursul morăind furios — de văzut nu-mi văd nici mâna, noaptea era de păcură. Neîncetat aud în jurul meu pașii ușori și sunetele ca de câne. Deodată o bătae, par'că s'ar mânca o ceată de câni mari, ciobănești: lupi! Ursul a plecat dela hoit, sătul, sau din alt motiv oarecare. Abia s'au apropiat

însă lupii de cadavru, când se întoarce din nou, și mânios, îi alungă în toate părțile.

Oricine își poate imagina, că între asemenea împrejurări nu prea simțeam nici frigul, nici lapovița umedă, care pătrundea prin haine. Scena aceasta a durat cel puțin două ceasuri. Și azi mă mir, cum de nu m'a simțit de nu a dat peste mine vreuna dintre fiarele, care se învâteau în jurul meu. O singură explicație pot găsi: la spatele meu se ridică o coastă foarte piezișe, iar vântul a rămas bun până la sfârșit. Da! de aveam eu atunci montată pe drilling luneta mea Zeiss de acum, trânteam la pământ ursul și poate și vre-un lup.

Ursul, pe care l-am împușcat un an mai târziu în acelaș loc, cred, că era cel ce îmi scăpase înainte.

Cu prilejul unei pasări rare

de: Lt. Col. C. ROSETTI-BALANESCU

Cu toată bogăția, în pasări de tot felul — și de apă cu deosebire — se înțelege, nu toate speciile avifaunei sunt de întâlnit în România. Unele specii, chiar europene, foarte probabil nu vor fi semnalate niciodată peste meleagurile noastre. Altele, constituie rarități, apariții accidentale sau răslețe iviri de-alungul anilor. Interesul semnalării unor astfel de specii cade sub simțurile oricui. Se cere numai să fi cât de puțin desfăcut din coaja groasă a nepăsărei pentru cele ce ating cunoașterea țării tale. Căci sunt încă atâtea de aflat, de pătruns — de descoperit chiar, în jurul nostru. Studiul pasărilor noastre vine între primele rânduri în această ordine de idei. Desigur, au fost studiate de unii străini mai mult sau mai puțin statornici prin România, dar cercetările sunt departe de a fi complete. Cât despre contribuția națională în această ramură a științei, s'o spunem cu regret, până nu departe în urmă, se apropia foarte de zero. Azi, din fericire, se poate constata o înviore, o mișcare plină de făgăduieli. Tineri entuziaști, sub îndrumările bătrânilor luminați se pun pe lucru. Prind cu mare mulțumire prilejul de față ca să semnalez contribuția plină de interes, serioasă și — ceace nu strică nimic! — admirabil prezentată a dlui Ion Cătușeanu de la Laboratorul de zoologie descriptivă a Universit. din București, care stabilește o nouă varietate de *ciocănitoare*, specifică României. (*Dryobates syriacus romanicus* nov. sub species; Extras din „Notationes Biologicae” Vol. I, No. 3, 1933). Dar chiar fără a merge atât de departe în cercetări cari cer o temeinică pregătire, studiul pasărilor îmbracă nenumărate forme, întru totul accesibile oricărui om animat de o *inteligentă curiozitate* pentru viața minunată ce se țese neîntrerupt în jurul său. Un astfel de om, treaz, iubitor de natură, desfăcut din coaja indiferenței, *trebuie* să fie *vânătorul* — dacă nu vrea să rămână în tagma inferioară a simplilor purtători de armă, a „pușcașilor”. Și în adevăr, care e vânătorul care n'ar putea, de pildă, să ia notițe despre sosirea și plecarea călătoarelor pentru re-

giunea sa? Care e vânătorul care n'ar putea semnală sau trimite un exemplar necunoscut în partea locului unde trăește? Care e vânătorul care nu poate face cunoscut inelul de identificare găsit la piciorul unei pasări? Dar chiar o simplă plimbare în munți poate forma o contribuție interesantă, dacă îți dai osteneală să iei aminte la ce vezi; și pentru că suntem între vânători, să amintesc interesanta și încă nelămurita chestiune a apariției potârnicilor comune pe goluri de munte, sus, la peste 1500 m. Am citit pagini admirabile, pline de observații și învățăminte, reeșite numai din simpla și răbdătoarea urmărire a vieții unui cuib de pițigoii — sau a unui menaj de hereți. Oricând, oriunde, orice în mijlocul naturii, cuprinde nesfârșite prilejuri de cercetări — și credeți-mă — de bucurii intime. Adesea, după stăruința vânătorilor ce împânzesc o țară întreagă, câștigă și știința. Vânătorul, oricât de modest, poate fi un colaborator prețios.

Ași dori ca aceste îndemnuri să nu rămână literă moartă, uitate odată cu pagina întoarsă. Ași vrea să trezească real, mai viu, interesul și dragostea pentru observația directă asupra vieților țării noastre. Ași fi fericit să sădească nițel obiceiul notiței scrise, atunci, pe moment, printre vânătorii noștri. Și iată: revista noastră a făcut un apel în no. de Februarie (pag. 52) ca să-i comunicăm observații despre venirea sitarilor în primăvara aceasta. Hai să facem un început! hai cu toții! Ajunge o cartă postală, dacă nu mai mult. Trimiteți la revistă — da, da, și D-ta, domnul meu, care — știu, vai de mine! — ești „foarte ocupat”. Nu lenevim nimeni pe vatră. Dacă n'ați însemnat, amintiți-vă: ce-ați văzut, ce-ați împușcat, ce impresii ați avut, ce-ați observat, unde și când. Se cere o singură condiție: relatarea cinstită, adevărată. Hai cu toții! Să vedem...

Dar pornisem cu gândul să vă prezint o pasăre rară. Iată, ajung. Fotografia alăturată reprezintă o „Gâscă cu gât roșu” (*Branta ruficollis* Pall) sau „Bernache à cou roux” pe franțuzește, „Rothals-

Gans" pe nemțește, „Redbreasted Goose" pe englezește. Pasăre nordică, cu loc de cuibărire în Siberia, cu ax principal de migrațiune spre marea Caspică, Gâsca cu gât roșu e o pasăre asiatică. Numai rar, unele exemplare sunt semnalate în Europa — până în cele mai occidentale țări: Anglia, Franța, Germania. Dar peste tot constituie o raritate, o piesă de muzeu. Pentru țara noastră nicăeri în literatura ornitologică nu găsim vreo citație. Cele dintâiu citări încep în revistele noastre de vânatoare, la o epocă cu totul recentă. Cred că nu mă înșel afirmând că prima notă scrisă e a dlui L. Proca în „Revista Vânătorilor" Ianuarie 1929, citând exemplarul ucis la Sibiu. În urmă, D-șoara Silvia Spiess a putut strânge aproape tot ce se știa asupra aparițiilor acestei păsări (Rev. Vân. Martie 1931). Mi-a fost dat să completez lista alcătuită de distinsa conducătoare a Secției ornitologice a Oficiului vânătorilor regale, cu un exemplar descoperit de d. S. Pașcovski în colecția A. Buxell (Șaba, Cetatea Albă) și semnalat de mine în Rev. Vân. Ian. 1932. În fine, prezint azi exemplarul *inedit* a cărui fotografie e alăturată.

Din exemplarele cunoscute pentru țara noastră, exemplare reale, probe palpabile, se poate face următoarea listă:

1. Un exemplar s'a ucis în Aprilie anul 1910 la Călărași — Ialomița. Proprietatea preparatorului Enăchescu-Muscel, București.
2. Un exemplar ucis în 28 Octombrie 1927 la Malcoci—Tulcea. Colecția contelui Cornis.
3. Un exemplar ucis 25 Noembrie 1928 lângă Sibiu. Muzeul zoologic Sibiu.
4. Un exemplar ucis Noembrie 1928 la Fetești—Ialomița. Muzeul zoologic București. (Cu acest prilej s'au ucis două exemplare; unul nu știu ce a devenit).
5. Un exemplar ucis Noembrie 1929 la Silistra. Proprietatea Enăchescu-Muscel, București.
6. Un exemplar ucis în regiunea Cetatea Albă. Colecția Buxell, Șaba.
7. Un exemplar ucis „la Dunăre" (probabil regiunea Cerna-Voda) în Octombrie 1931. Colecția Lt.-col. Rosetti-Bălănescu.

Acest din urmă exemplar e proba tristă a lipsei acelei „inteligente curiozități" ce ar trebui să stăpânească un vânător conștient. Iată istoria acestui exemplar: d. Hönicke, preparatorul Muzeului de Istorie Naturală din București, știind că mă ocup de păsările noastre, îmi face cunoscut că posed un exemplar recent de Gâscă cu gât roșu. Exemplarul îi fusese adus de un șofeur, care condusesse pe celebrul și necunoscutul nostru vânător lipsit de... curiozitate, la vânatoare. Vânătorul are extraordinarul

noroc să impuște o piesă rară, dar disprețuitor și ignorant abandonează șofeurului o pasăre ce i se păruse probabil puțin... comestibilă! Din fericire, șofeurul o vinde lui Hönicke — iar Hönicke, mie. E cauza lipsei de amănunte precise asupra acestui exemplar admirabil. Cu toate cercetările n'am mai putut afla de urma prețiosului șofeur... Să fie lecție tuturor, această întâmplare.

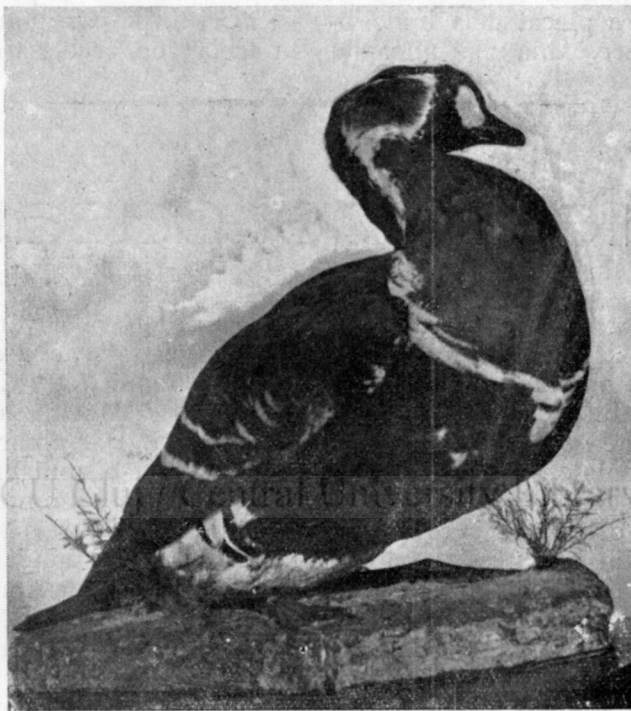
Din minimum de observații asupra acestei specii în țara noastră nu se pot trage concluzii valabile. Exemplarele împușcate erau sau stinghere, răslețe, sau făceau parte din vre-un cârd mai numeros. Dar mi se pare totuși, că o observație se desprinde, destul de remarcabilă: e faptul că de la 1927 încoace, aproape fiecare an aduce captura unui exemplar, pe când mai înainte, ani și ani de-arândul au trecut fără nici o semnalare a Gâstei cu gât roșu. Nici chiar Dombrowski, care timp de vreo 15 ani a studiat și strâns un enorm material de păsări și de observații, cu posibilități de informare extrem de difuzate, nu citează această pasăre. Am spus mai sus că axul principal de migrațiune al acestei călătoare o duce din Nordul Siberiei spre Marea Caspică. Să deducem oare că evantaiul de migrațiune al acestei păsări atinge de la o vreme și meleagurile noastre? Un răspuns nu poate fi încă dat, azi.

Mai am oare nevoie să atrag din nou atenția asupra importanței ce se leagă de semnalarea acestei păsări? Cred că nu. Vânătorii au datoria să comunice orice apariție.

Fotografia alăturată în paginile „Carpaților" — prima apărută în publicațiile noastre — arată suficient aspectul păsării de care ne ocupăm, ca să nu mai fie nevoie de o lungă descriere. O largă haină neagră, adânc lucioasă, o acopere aproape întreagă. Câteva dungi albe la aripi, un colan alb care îi încinge pieptul, o pată albă între cioc și ochiu, o dungă încovoiată, albă, pe părțile gâtului și capului. Și apoi, roș-ruginiu aprins, tot gâtul și pieptul până la colanul alb. Tot roș-ruginiu pata înconjurată cu alb de pe părțile capului. De desubt, spre coadă, alburii. Un cioc scurt negru. Picioare negre. Iris cafeniu. Ca mărime se apropie mai mult de o rață mare, decât de găște.

Termin făcând un ultim apel înțelegerii vânătorilor noștri pentru tot ce e observație, interes și dragoste legată de o mai bună cunoaștere a minunatei noastre țări.

...Și nu uitați să trimiteți comunicările despre sitari!... Uite, să se facă „așa" cine n'o trimite, na!



Gâscă cu gât roșu (*Branta ruficollis* Pall)
(Foto și colecția Lt.-col. Rosetti-Bălănescu)